

OLIMPIADA LA CHIMIE

etapa raională/municipală, 14 februarie 2026, clasa a XI-a

Timp de lucru: 240 minute

Mult succes!

În ecuațiile reacțiilor, pentru compușii organici, folosiți formule de structură semidesfășurate.

Nu uitați să stabiliți coeficienții stoechiometrici în ecuațiile reacțiilor!

Test (20 p.) În foile cu răspunsuri indicați **doar** litera care corespunde răspunsului corect.

<p>1. Vitamina A (retinolul) are următoarea structură:</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Nesaturarea echivalentă și partea de masă a oxigenului în molecula de retinol sunt egale cu:</p> <p>a) 2 și 1,19%; b) 3 și 2,29%; c) 4 și 3,39%; d) 5 și 4,49%; e) 6 și 5,59%.</p>	2 p.
<p>2. La temperatură și presiune standard, într-un volum de apă se dizolvă un volum de acetilenă (măsurat în c.n.). Partea de masă (%) a substanței dizolvate în soluția saturată în condiții standard este egală cu: a) 1,116; b) 11,116; c) 0,116; d) 0,0116; e) 0,00116.</p>	2 p.
<p>3. Alchina, care formează prin hidrogenare în prezență de nichel o hidrocarbură ce conține 20% hidrogen este: a) but-1-ina; b) but-2-ina; c) but-1-en-3-ina; d) etina; e) propena.</p>	2 p.
<p>4. Un amestec de izomeri ai dialchilbenzenului, substituit în poziția para, cu $M_r = 134$, este tratat cu brom în prezență de $FeBr_3$. Numărul monobromoderivaților prezenți în amestecul de reacție este: a) 2; b) 3; c) 4; d) 5; e) 6.</p>	2 p.
<p>5. Se consideră sinteza:</p> $H_2C=CH_2 \xrightarrow[250^\circ C]{1/2 O_2, Ag} A \xrightarrow{+H_2O} B$ <p>Partea de masă (%) a oxigenului în substanța B este egală cu:</p> <p>a) 31,13; b) 61,51; c) 51,61; d) 16,25; e) 25,16.</p>	2 p.
<p>6. La hidroliza bazică a 2,2-diclorobutanului se obține: a) butan-2-ona; b) butan-2,2-diol; c) butanal; d) butan-2-ol; e) butandial.</p>	2 p.
<p>7. Partea de masă (%) a carbonului într-un amestec echimolar de etilbenzen și naftalen este egală cu: a) 92,3; b) 91,1; c) 61,1; d) 80,2; e) 90,2.</p>	2 p.
<p>8. Cantitatea maximă de reactiv Tollens se consumă la oxidarea 1 mol de: a) acid metanoic; b) glioxal; c) metilglioxal; d) etanal; e) acetonă.</p>	2 p.
<p>9. Referitor la acidul formic nu este adevărată afirmația: a) este solubil în apă; b) conține molecule asociate prin legături de hidrogen; c) reduce reactivul Tollens; d) are miros de mere verzi; e) este cel mai simplu acid carboxilic natural.</p>	2 p.
<p>10. Despre un alcool monohidroxilic saturat A se cunoaște:</p> <ul style="list-style-type: none"> - raportul dintre masa atomilor de carbon și masa atomilor de oxigen din moleculă este 3,75; - nu schimbă culoarea soluției acidulate de $K_2Cr_2O_7$. <p>Denumirea alcoolului A este: a) 3-metilbutan-1-ol; b) 2,2-dimetilpropan-1-ol; c) pentan-3-ol; d) 2-metilbutan-2-ol; e) etanol.</p>	2 p.

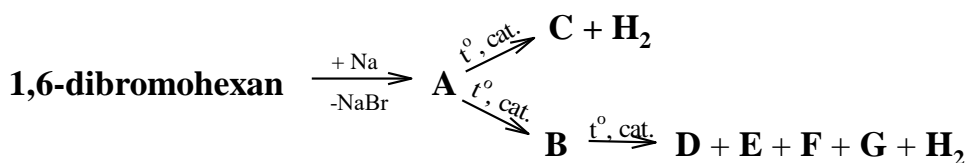
Problema 1. (12 p.)

La interacțiunea substanței **A** ($M_r = 64$) cu apa se degajă gazul **X**. Gazul **X** se hidratează în prezența acidului sulfuric și clorurii de mercur(II) cu formarea lichidului **Y**, care participă în reacția „oglinzii de argint”. În cazul, în care gazul **X** este tratat cu clorură de diammincupru(I), se obține un sediment roșu-brun **Z**, cu masa moleculară relativă de 2,375 ori mai mare decât a substanței **A**.

- Prezentați formulele de structură și denumiți substanțele **A**, **X**, **Y** și **Z**.
- Scrieți ecuațiile tuturor reacțiilor chimice menționate în problemă.

Problema 2. (18 p.)

Analizați schema:

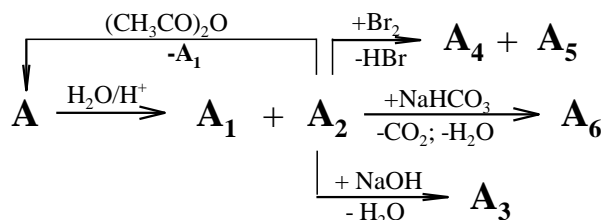
Notă: în schemă nu sunt incluși coeficienții stoechiometrici.

Se știe, că:

- compusul **A** conține doar atomi de carbon secundari;
  - compușii **A** și **B** sunt izomeri;
  - compusul **B** nu adăunează bromul;
  - compușii **C**, **D**, **E**, **F** și **G** sunt izomeri.
- Prezentați formulele de structură și denumiți compușii **A** – **G**.
  - Scrieți ecuațiile tuturor reacțiilor prezentate în schemă.
  - Prezentați formulele de structură și denumiți produșii de oxidare a compușilor **C**, **D**, **E**, **F** și **G** cu soluție acidulată de permanganat de potasiu.

Problema 3. (23 p.)

Analizați schema:

Notă: în schemă nu sunt incluși coeficienții stoechiometrici.

Se știe, că:

Compusul organic A este componentul activ al unui preparat medicinal și:

- conține 60,00% C și 4,44% H;
- posedă proprietăți acide și reacționează cu bazele (în raport molar 1:1), iar pentru neutralizarea 1,8 g de acest compus se consumă 8 ml soluție de hidroxid de sodiu cu $\omega = 5\%$ și $\rho = 1$ g/ml;
- la încălzire, în prezența unui acid mineral, hidrolizează cu formarea unui amestec alcătuit din doi acizi organici **A**₁ și **A**₂;
- compusul **A** se obține și la interacțiunea acidului **A**₂ cu anhidrida acetică și, în acest caz, ca produs secundar se obține substanța **A**₁, despre care se cunoaște că este un aditiv alimentar (E260) și se obține în procesul de fermentare al vinului.

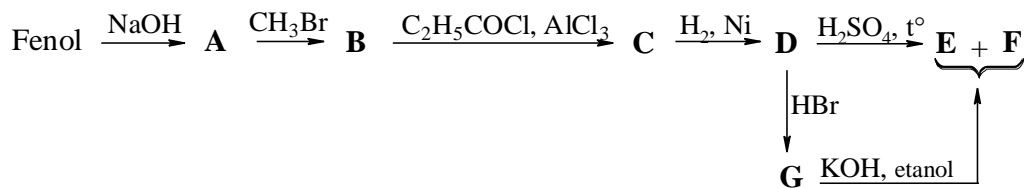
Compusul A₂ manifestă următoarele proprietăți:

- este un compus natural, manifestă aceeași acțiune farmacologică ca și compusul **A**, se conține în scoarța arborelui *Salix alba L.*, a cărei infuzie este folosită încă din antichitate pentru combaterea febrei;
- reacționează cu hidrogenocarbonatul de sodiu în raport molar 1:1 și formează compusul **A**₆;

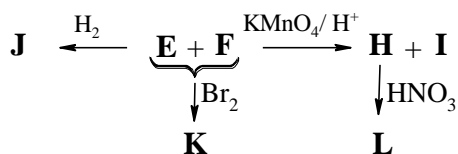
- la interacțiunea cu hidroxidul de sodiu în raport molar de 1:2, se formează compusul organic **A3**;
  - participă ușor în reacții de substituție cu halogenii;
  - în reacția cu bromul în raport molar 1:1, rezultă un amestec de 2 monobromoderivați izomeri **A4** și **A5**.
- a) Determinați și confirmați prin calcule formula moleculară a compusului **A**.
 b) Prezentați formulele de structură și denumiți compușii **A** – **A6**.
 c) Scrieți ecuațiile tuturor reacțiilor menționate în problemă.

Problema 4. (27 p.)

Anetolul, un compus organic întâlnit în natură sub forma a doi stereoizomeri, joacă un rol important de agent aromatizant, fiind utilizat pe scară largă în industria alimentară și farmaceutică. Industrial, anetolul, sub forma unui amestec de stereoizomeri **E** și **F**, se obține din fenol, conform schemei prezentate mai jos (la hidrogenarea catalitică a compusului **C**, raportul molar $\nu(\text{C}) : \nu(\text{H}_2)$ este 1 : 1):

Pentru elucidarea deplină a structurii, amestecul de izomeri **E** și **F** este supus unor transformări, conform schemei:

Se știe că:

- la hidrogenarea catalitică a amestecului de izomeri **E** și **F** se formează un singur produs de reacție - **J**;
  - în reacția de bromurare a amestecului de izomeri **E** și **F** se obține un singur produs - **K**;
  - la oxidarea energetică a amestecului de izomeri **E** și **F** rezultă doi produși chimici diferiți, **H** și **I**;
  - compusul **H** la nitrare formează un singur nitroderivat - **L**.
- a) Prezentați formulele de structură și denumiți compușii **A** - **L**.
 b) Scrieți ecuațiile tuturor reacțiilor menționate în problemă.

Notă: în scheme nu sunt incluși coeficienții stoechiometrici.